

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseria garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

NR. 131

Luni, Marți 16 (28) Iunie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Iulie 1887 st. v., se va începe un nou abonament pe triloniul Iulie. August și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șese „ 6 „	„ șese „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primită diarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arca și posta ultimă.

Brașovū, 15 Iunie 1887.

Primatele dela Strigoniū e foarte supărată asupra regimului Tisza. Așa se pare cel puțin din semnele ce se arată. Omenii cu băgară de semă au observat, că în arhidieceasa Strigoniană au fost aleși totu numai deputați ai opozițiunii și poate nu fără cauză susțin „gurile rele”, că acesta nu s'ar fi întâmplat decât Coloman Tisza s'ar bucura de simpatiile cardinalului Simor.

Și nici nu e lucru puțin pentru căpetenia bisericii catolice ungurești a vedea cum puterea calvinului Tisza crește pe zi ce merge și cum se răsfăță la umbra atotputerniciei calvinului neastempăratului ministru-ordonanță Trefort, despre care nu se mai știe de ce confesiune se ține.

De curând Trefort, în scrisoarea adresată alegătorilor săi, s'a pronunțat cu amărăciune asupra imputărilor, ce i se fac mai ales din partea clerului romano-catolic că ține prea puțin cont de biserică și de aceea că este și ministru de culte. Elu le spune că are presemțutul, c vlădiciei îi vor crea încă multe dificultăți.

Vomă trebui să găsim foarte justificată această temere, mai ales decât vomă avea în vedere programul, ce l'a desfășurat ministrul de culte cu aceea ocaziune: regularea afacerilor căsătoriilor mixte; regularea fondurilor așanumite „religionare și de studii”, cari, cum pretinde ministrul, sunt „fonduri ale țerei”, deși sunt menite pentru scopuri catolice; regularea administrării acestor fonduri, și fundațiunii sub forme constituționale — se înțelege așa ca să mai potă dispune asupra lor și d. Trefort; — în fine controlarea averilor bisericelelor, capitulelor și a mănăstirilor cu privire la clădiri, păduri, contribuția ș. a.

Ță totu atâtea cestiuni foarte delicate, cari, în fața tendințelor vedite de a trage totu mai multu biserică și clerul în mrejele atotputerniciei calvinesce a statului, au trebuit să împle de îngrijire pe primatele Țerei ungurești. Cu toate că-și trage originea din popor, ca fiu al unui cismar din Stuhlweissenburg, cardinalul Simor nu este atât de „democratic”, ca să se mulțămescă cu rolul ce voiesce să i-l dea bisericii și clerului în statul „democratic” Trefort, ci este de părere, că biserică catolică nu-și poate împlini chiamarea decât va deveni o jucăria în mâna d-lor Tisza-Trefort.

Nu de geaba primatele ungurești pōrtă titlul de principe, elu voiesce în adevăr să domnescă în fruntea clerului său, și biserică lui să fiă o putere, nu subordonată ci coordonată puterei calvinesce a statului unguresc. La o alianță cu guvernul precum ne arată faptele petrecute în cei douăzeci de ani din urmă, cardinalul-primat mai poate fi înduplecat sub anumite condițiuni,

la o supunere necondiționată însă elu nu-și va da niciodată consimțământul.

În vre-o două rânduri, când cu legea pentru școlile medie și cu proiectul de lege privitor la căsătoriile mixte, episcopatul catolic a intrat în certă cu guvernul. În privința școlilor s'a încheiat un compromis, ăr proiectul din urmă a trebuit să fiă retras de guvern. Acum sēmțindu-se mai tare, atât în camera magnaților cât și în a deputaților, guvernul are de gând să reguleze și afacerea căsătoriilor mixte.

Primatele dela Strigoniū are să mulțămescă propriei sale atitudine împăciuitoare de până acum situațiunea neplăcută, ce a creat clerului sēm politica șovinismului calvinist. Este încă un om puternic în Ungaria cardinalul Simor, dēr de aici încolo va avea de furcă cu guvernul, a căruia putere a lăsat să se întărească așa de tare, încât să devină amenințătoare în gradul cel mai mare nu numai pentru biserică, ci chiar pentru libertatea individuală în stat.

Vedea-va acuma primatele cum va ieși cu biserică lui din strimțore. Pentru acuma va fi interesant a face amintire de pasul ce i se atribuie cardinalului dela Strigoniū. Se asigură adevă că dēnsul a înduplecat pe Papa dela Roma de a protesta printr'o notă în contra strămutării episcopilor catolici dintr'o diecesă într'alta fără consimțământul curiei papale. În această notă Papa se fi imputat guvernului unguresc, că numirile și transferările de episcopi le folosesc spre scopuri de partidă și de corțesire.

Domnii Tisza-Trefort, se înțelege, sunt în această cestiune de alte păreri și nu vor să cedeze din atotputernicia lor nimic. Putem fi curioși dēr a vedea cum se va sfârși acest nou conflict între catolicism și calvinism.

Alegere de principe în Bulgaria.

Cu această alegere, ce are de gând să o facă Sōbrania bulgară viitoare, se ocupă „Neue freie Presse” de Sămbătă.

Numita foia dice mai înteu, că o alegere de principe în Bulgaria numai atunci ar avea înțeles și scop, decât s'ar face în înțelegere cu Rusia. Recunoșce că regenții bulgari doresc să restabilească stările regulate în Bulgaria alegându-și un principe, dēr, exclamă „N. Fr. Pr.”, la câte dorințe nu trebuie să renunțe în viată muritorii! Ea crede că prin alegerea unui principe bulgari ar face ațel nu numai un pas pript, dēr chiar periculos pentru dēnsii, căci după cum a scris din Viena Stoilov lui Stoianov, „sufă un vânt aspru dela nord”.

Ventul dela nord a răsturnat în Belgrad cabinetul Garașanin și în locul lui a venit Ristic cu amicii săi; o schimbare foarte nefavorabilă pentru regența bulgară. deorece e fapt că numirea lui Ristic este a se datori influinței rusești, ăr asigurările lui că va trăi în amicitia cu Bulgaria sunt mai mult cuvinte de politeț diplomatică.

Ventul dela nord însă nu suflă numai peste peninsula balcanică, elu suflă până la Egipt. „Coresp. polit.” confirmă șcirea că Rusia și Franca au adresat note Turciei și fără indoială aceste două puteri vor pune toate în mișcare spre a zădărnici convenția anglo-turcescă relativă la Egipt. Rusia n'are interese în Egipt, dēr se da cu atata energiă pe partea Franciei, mai întâiu din jalușă și mânia în contra Angliei, apoi pentru că așteptă contra-servicii din partea Franciei. Amicitia, ce o oferă Țarul Republicei franceze, trebuie să dea de gândit celor din Berlin, dēr mai mult încă celor din Sofia. Germania e o putere formidabilă și nu stă singură. Bulgaria e slabă și părăsită de totă lumea. Serviciul ce-l face ațel Rusia Franciei în cestiunea egiptenă, va cere într'o zi să i se întōrcă înderēt cu dobândă în cestiunea bulgară.

Diua această — încheiă „N. fr. Presse” — s'ar a-

propia numai decât s'ar face alegere de principe în Tēnova, și cei ce sunt amici Bulgarilor, cei ce aru voi să-i vedă feriți de șortea de a fi predați grației Rusiei, aceia nu pot decât să-i admonizeze dicēndu-le: Ajuțați-vē și mai departe fără de principe, rămăneți pe tērēmul dreptului și alu tractatului de Berlin.

Cabinetul Ristici și amenințările din Viena și Pesta.

„Moskovskija Vjedomosti” publică citate amērunțite din articulele diarelor „Fremdenblatt”, „Neue Freie Presse” și „Neues Wiener Tagblatt” din Viena și „Pester Lloyd” din Pesta asupra cabinetului Ristici, atrage atențiunea asupra tonului lor amenințător și apoi observă:

„Nu știu, ce politică va urma noulu ministru-președinte sērb. N'avem date ca să judecăm după ele, întru cât d-lui Ristic îi va succeda a libera Serbia din captivitatea austro-ungară. Dēr constenațiunea pressei austro-ungare ne convinge despre aceea, că în cercurile dātătoare de măsură în Serbia se simte desavantajul ce l'a adus politica urmată în ultimii șapte ani și ca acolo sunt asigurați că vor redobândi libertatea prin Rusia.

Cehii și Rușii.

„Novoje Vremja”, nemulțămă și indignată de necrolōgele ce le-au dedicat organele Cehilor bētrāni contelui Clam-Martinitz și despre apologia făcută acestuia de Rieger scrie:

„Poporul boem e unu popor slav și în realitate nu are idei catolice. Aparținēndu pro forma bisericii catolice, își păstrează cu toate acestea vederile sale husitice și urăse Jesuitismul. Contele Clam-Martinitz și ceilalți aristocrați feudali, cari au devenit aliații D-rului Rieger, sunt urmașii și moștenitorii acelor favoriți ai ordinului Jesuitor, cari după rēșboiul de 30 de ani și-au aluituți șpita genealogică pe cadavrele nobilimei naționale boeme. Programul contelui Clam-Martinitz avea de scop propaganda pentru biserică catolică și acea fracțiune, care s'a alăturat la această politică antislavă și foarte periculoasă pentru lumea slavă, nu se mai poate considera ca o parte a mării comuni slave. Toți Slavii, neexceptându nici pe Boemi, condamnă mijocel secrete ce se pregătesc în farmacia d-lor Clam și Rieger după recepta feudală-clericală. Catolicismului reprezentat prin „Vaterland” din Viena îi urmăză maghiarismului cu lăcomia sa de domni și germanismul cu apetitul său nesățios. Lupta tuturor Boemilor, cari aduc omagii vederilor în adevăr slave, contra fracțiunii anti-slave a lui Rieger este îndreptățită și simpatiile tuturor Slavilor trebuie să fiă pe partea contrariilor slavi ai Cehilor bētrāni.

Turcia, Rusia și Austria.

Vorbindu despre relațiunile dintre Turcia, Rusia și Austria, foia turcescă „Nizam” scrie următoarele:

„Rusia lucră pe față. Ea nici odată nu se numesce amica noastră și nu-și ascunde ostilitatea. Poarta știe bine această și își regulează politica conformu trebuințelor situației. Poarta nu se plānge de loc, căci această stare de lucruri nu e produsul voinței personale, ci consecința relațiunilor istorice ale Rusiei și Turciei. Aceste două țeri sunt făcute spre a fi dușmane. Pacea și înțelegerea cari în trecut au fost încheiate între aceste două țeri nu trebuiesc considerate decât ca o suspendare momentană a ostilităților. Altfel stau lucrurile cu Austria. Austria fiind o putere care, de concert cu Turcia, este obiectul politicii agresive a Rusiei, noi Turcii am primit o ca pe cea mai bună amică a noastră. Esamināndu lucrurile mai de aproape, reese lămurit că Austria e mai amenințată de Rusia decât noi. Ceea ce vrē Rusia înainte de toate este de a smulge provinciile locuite de Slavi. Provinciile noastre, în cari predomină populația slavă, constituiesc o parte neînsemnată a imperiului, pe când în Austria provinciile

cu populația slavă predominantă constituiesc aproape Austria înțregă. Dacă noi n'am avé provincii slave, totu am avé în Asia mică o putere, care la rigóre ar pute constitui basa cuceririi lumii; pe când Austria, fără provinciile sale slave, ar fi redusă la unu micu arhiducatu care, spre a-și salva naționalitatea, ar fi silitu să se alătore la imperiul germanu.

Apoi fôia turcesca vorbesce despre demonstrațiunile Austro-Ungariei menite a proba sinceritatea simpatiiloru ei către Turcia, și adaugă: „Astăđi se scia că tôte aceste demonstrațiuni n'au fostu decâtu minciuni. Pe când studenții unguru ne vorbeau de frăție, guvernul austro-ungaru subscria tractate de alianță cu dușmanii noștri avându de scopu să împartă nefericita noastră patriă.”

Sciri militare.

România. Cu incepere de 1 Iulie, spune „Lupta”, se voru înființa și optu escadrone noue de cavaleria, afară de cele optu baterii noue de artileria despre care amu comunicatu. Același diaru spune, că ministerul de războiu a comandatu la Knoch în Birmingham 20 milioane cartușe (patrone) care au să fiă predate în celu mai scurtu timpu.

Alegerile de deputați pentru dieta un-gurésca.

Din fostul districtu alu Năséudului, 20 Iunie a. c.

Astăđi în 20 l. c. s'au sêvêrsitu alegerile dietali și în cercul nostru, în capitala fostului districtu de graniță Năséudu. Candidați au fostu doi: unul — scie-lu Dumneđu cine-i — Dr. Jelenek Artur din Pesta, guvernamentalu și unu jidovu botezatu cu numele Fischer și totodată și opoziționalu. Cestu de alu doilea a candidat, nu dora ca să-lu alegă, ci mai multu să-și jôce rolulu de jidanu... ceea ce credu că i-a și succésu, pentru că Duminecă în 19 l. c. la 4 ore și-a retrasu candidatura pe cale telegrafică. Așa dera a rêmásu numai guvernamentalu.

Alegerea s'a începutu la 8 ore de dimineță. Președintele alegeri a fostu profesorul de gimnasiu din Năséudu Maximu Popu, substitutu de preș. Iacobu Pradanu, notaru prof. Ioanu Lupoiu, subst. not. Ioanu Jarda și membrii de încredere prof. Dr. Ioanu Malaiu Elia Burduhosii. Nefindu contra candidat s'a proclamatu Jelenek cu unanimitate din partea Sasiloru, Jidoviloru și Unguriloru căl au fostu de față.

Românii inteligenti de pe valea Someșului n'au participatu nici unulu, afară de notari și de nisce învêțatoru amariți, cari se vede că n'au avut ce lucra pe acasă; și așa au trebuit să bată halaripulu, séu mai bine ășu calea mánzului până la Năséudu și apoi să se întorca acasă fără nici o ispravă.

A urmat după aclamarea mamelucului-tiszaist unu banchetu, care era arangiatu în trei hoteluri. În hotelulu celu mai de rându erau „nemeșii” din Nimigea un-gurésca în frunte cu popa loru celu reformatu; dênșii câtu ce au ajunsu la hotelu, n'au așteptatu până ce li se va pregăti banchetulu, cum se cuvine la nisce „nemeși”, d sculți și cu ciorecii ruți, ci numai decâtu au strigatu: „no, dá-ne popa de bētu decă ne-ai adusú aici!”

În alu doilea hotelu au fostu cinstiții „patrioți”, Sasii din Dumitra mare și Cepanu în frunte cu notarul Negelu. Nu mă potú însé mira de ajunsu de compatrioții sasi, cum și-au datú dênșii votulu unui guvernamentalu.

Sé mă ierte domni conducători ai Sasiloru din țera Barsei! Dênșii pretindú că au părăsítu unu cercu electoralu numai fiindu că n'au avut — vorbă sé fiă — încredere în Români. Dér ore aicea cine i-au trântítu și blamatú pe compatrioții Sasi? Românii, cari n'au votatú, ori ei însiși, cari venirá la alegere și strigară cu toții pentru guvernamentalu „hoch, leben? Dér vorba Româ nului: „đi, sé nu-ți apuce a ăice”.

În alu treilea hotelu a fostu banchetulu „elitei”: ampoiații, forestierii și oficianții dela baia statului din Rodna. Am vêțutu la „osulu de rosú” afară de „bravii conducători ai clubulu” și nisce bieți flămânđi; dér fiă le de bine.

Onóre însé merită Românii și cu deosebire conducătorii Românilor de pe valea Bărgăului căci, afară de doi notari și doi primari, cari mai multu de frică s'au presentatu, nimeni n'a participatu.

Mé mirú însé de domni profesori! Ore decă au avut puținú bunú simțu, chiar decă au fostu numiți și însărcinați cu conducerea alegeri, n'au pututu să se mulțămésca? Ore n'au pututu să-și caute de trebile, ca și ceilalți colegi ai d-lorú? Omeni independenți, cari nu atêrnă nici de grația lui Bánffy, nici de a lui Tisza, nici a nimênui? Nu vêđu ei, cum aceștia stau cu securea la capulu Românismlu să i-lu rezeze. Dela atari profesori slabe precepte și puținá moralitate, tăriă de caracteru și simțu românescú potú invêța discipulii lorú.

Laudă și onóre merită toți aceia, cari au rêmásu fideli programulu nostru naționalu, dér rușine și blamú asupra fățarniciloru!!

Scaevola.

Cicudu, 22 Iunie 1887.

Domnule Redactoru! Cetindú în Nr. 111 alu St. diaru ce redigeați, că preoții față cu alegerile dietali trebuie să-și împlinescú înainte de tôte datorința de Români, trebuie să ne dora și să fimú intristați atunci, când premergêndu alegeriloru cu prețuitulu apelú și ca stăruințele noastre, unul din frații nostri și anumitu preotulu gr. or. Ioanu Călugăru împreună cu cumnatulu séu Matieșu Iacobu colectaru, Antistia comunala și cu unu delegatu din partea comunei pre care reprezentațiunea nu l'a trimisú, și 2 jidani, în 17 a. c. și-au datú voturile candidatului guvernamentalu Miska. Nu ne putemú esplica indemnulu ce în deosebi a mișcatú pe pár. Ioanu Călugăru spre a se face ticăloșu slugă a guvernulu, decâtu de acolo că a obținatu dela Trefort 50 fl. Ne mângemú însé cu aceea, că pe poporulú dênșului nu l'au pututu seduce spre a apuca cu elu pre cărarea lui luda.

Valea Bistriței, 21 Iunie 1887.

La 20 l. c. s'a sêvêrsítu alegerea de deputați dietali în cele 2 cercuri electorale din comitatú, în Năséudu și Bistrița.

În Năséudu a fostu numai unu candidatú, guvernamentalu Jellinek, perciunatu maghiarisatu, după cum se vorbesce, care a fostu proclamatú ca alesú din partea conaționaliloru perciunați alegători din cercu, a Sasiloru din Dumitra și de câlva dirigătoři citați la alegere prin porunca celoru puternici.

În cerculu electoralu alu Bistriței au fostu 2 candidați, Sasulu Fluger cu programulu guvernulu și adv. sasulu din Bistrița Filkeni cu programulu naționalu sâ-sescú.

Aici frecarea între alegătorii celoru 2 candidați a fostu mare și presiunea pe partea candidatului guvernamentalu și-a ajunsu cuimea. Insuși fôșpanulu Banffy, bașa Comitatulu în persoană a suprăveghiatú alegerea și se întrecea cu creaturile sale în a duce pe alegători de spate la urnă pe partea candidatului guvernamentalu.

După multe sfortări și după aplicarea tuturorú mijlôcelorú folosite de cei dela putere în fericitul nostru statú poreclitu liberalu constituționalu la astfelu de ocașiuni, candidatulu guvernamentalu Fluger a fostu alesú cu o majoritate de 140 voturi. Mare bucuria în Israelu și o bețiă „pe pontu” inscenată de cei cu musca pe câciulă în frunte cu atotputerniculú bașa comitatensú în în onôrea celui alesú și spre chefuirea celoru ce și-au vëndutu consciința.

Resultatulú acestei chefuiri se putea vedé și a 2-a di și mai bine ni l'ar sci povesti șanțurile, în cari, precum părintele Palimete din Ardanu nu mai puțin și alții s'au adăpostítu. Sub stindardulu tricoloru liberalu un-gurescú abstragêndu de câl-va alegători opincari români neconșcii de ceea ce faceau se mai vedeau înaintându spre urnă cu capetele plecate și cu pâlăriile trase pe ochi ca să nu vêđu pe cei ce se rușinau de rușinea lor și invêțatorii din Monoru, din Budaculu românú, din Santiona, din Herina, din Budușu precum și părintele capelanu din Monoru Tanco alătore cu părintele Palimete din Ardanu, de cari sfințiți părinți și popa Briciú din Șomotelnicu își ridea în pumni că n'au făcutu ca și dênșulu, ci câte pentr'unu osú de rosú în nădejde pentr'unu ciocanu de țuca puturosă și-au vëndutu consciința lorú națională.

Abstragêndu de acești puținți și de câlva ampoiați și țeranți duși cu sila, ceilalți alegători români, lauda lorú, și-au vêțutu de afaceri și au respectatu decisiunile conferinței dela Sibiu.

— Corespondentulu —

De sub Buceciú, 21 Iunie 1887.

Stim. D-le Redactoru! Fiindú-că ieri, în 20 l. c., a fostu alegerea de deputatu în Făgărașu, spre a Vê pute face nota de lipsă în „Gazeta”, primiți o mică informațiune din parte'mi despre oile călbejite, cari au luatú parte activă la acéstă alegere.

Dintre cei din giurulú Branului: Brănenii au respectatu passivitateu. Au luatú parte la alegere numai: 1 notarulú Branului super., care fiindu suspendatu, a cređutu, că pe acéstă cale se va restitui în oficiu. 2. Primarulú Moeiciului, omú fără nici o educațiune de Dómne ajutá și crescutu între Ciagăii din Sêcele. 3. Primarulú din Pôrta (Branu) Ioanu Stoianu; acesta a mai luatú pe unu economu și pe bêtărânu invêțatoru Ioanu Balea, care crede că pe acéstă cale se va pensionú. Rușine sé le fiă!

Din Predealu și Tohanulu nou câte 2—3 inși.

Din Tohanulu vechiu se ăice că vre-o 50 inși au luatú parte; aceștia au făcutu rușine cerculu întegú.

Deputatu s'a alesú bêtărânu Boier Antal. La banchetu au luatú parte tôte oile rêtécite. Se înțelege că s'au ridicatu și multe toaste în limba maghiară și română, între cari unul a fostu ridicatu de sfătusulu primaru din Branu-Pôrta în sănătatea alegătoriloru români etc.

Téca, 22 Iunie 1887.

În 17 Iunie s'a făcutu și în cerculu electoralu alu Tecei alegerea de deputatu pentru dieta un-gurésca. A fostu alesú cu aclamațiune br. Kemeny Janos, unul din mamelucii „magnifici ai d lui Tisza.”

Dintre alegătorii români încă au fostu tiriți mulți la urna electorală, numai pentru ca gloria „magnificului” mamelucu să apară mai strălucită, căci lipsă de ei nu avea, de-orece nu era contra-candidatu. Dér Ungurulú așa-i făcutu, că elu trebuie să momésca, fiă timpú de pace, ori viforosú. Tôte ca tôte, însé mi-sé rupe inima de durere, când trebuie să vé comunicu, că nisce invêțatoru populari pécatoși, că Georgiu Maioru din Stupin (Sé nu greșimú! — Elu nu este nici pe departe din familia Maior-esciloru din Ormenișu) și Ioanu Moldovanu din Chiciudu, cu ocașiunea acestorú alegeri au fostu purtători de flamuru, firesce maghiare. Ore și-au perđutu respectivii ori ce sêmț de onóre? Nu vêd ei că printr'o asemenea purtare se degradéză stima și véđu lorú proprie, și că decă ađi mergú cu flamura inimicilorú scólorú și ai culturi nostre, mâne vorú fi inhâmați ca nisce dobi-tóce la carulu de triumfu alú magnificențelorú un-guresci? Dómne iértá-i că orbi și pécatoși mai suntu.

FOILETONU.

Judecătorulú și dracu,

(Din povescile germanice.)

Trad. de Ioanu S. Spartali.

Intr'unu orașu din Germania tráia unu omú pe care îlú chema Schwarz, care avea lăđi pline cu aurú și cu argintú și care era așa de sgarcítu cu sêracii, așa de stricatú, așa de réu, încátu lumea se mira cum de nu se crapă pământulu să-lu inghiță. Omulu acesta era judecătoru și făcea totú felulu de mișelii.

Intr'o di eși sé și vađa viile și pe drumú întâlni pe dracu îmbrăcatu ca un domnú mare. Schwarz îiú salutá până la pământu și îlú întrebá politicosu „cine este și de unde vine?”

„Ar fi mai bine pentru d-ta, sé nu îți respundú la întrebări,” respunse necunoscutulu.

— „Decă odatá 'mi place mie sé-mi respunđi, trebuie sé 'mi respunđi, ăice judecătorulu, eu aci sunt atotputinte și nimeni nu cutéză sé mi se împotrivescá. Decă 'mi va plăcea, potú la minutu sé punú sé te a-resteze și sé fi silitu apoi sé vorbesc.”

— „Decă e așa, îți facú pe poftá. Mai întrebatu cine sunt? Aflá că sunt dracu.”

— „Hm! și ce cauți aci?”

— „Ađi e di de têrgu în orașulu vostru. Viu sé iau și eu totú ce mi se va da seriosu.”

— „Fiă! ăice judecătorulu, fá-ți tréba. N'am poftá sé te oprescu: numai vréu se mergú cu tine ca sé vêđu ce ti se dá.”

— „Ai face mai bine sé nu vii.”

— „Vréu sé vêđu cum iei ceea ce ti se dá. Vréu negreșítu.”

— „Bine! sé mergemú!”

Amêndoi pornirá spre piața unde era têrgu și unde mulțime de ómeni vindeau și cumpérau. Toți se inchinară în față temutulu judecătoru și a streinulu.

Schwarz cerú doué pahară cu vinu, dete unulu draculu și i ăise:

„Tine, ia ce-ți dau eu.”

Însé dracu nu vrú sé bea pentru că scia că vinul nu'i fusese datu cu gându bunú.

Trece odatá pe lângá dênșii o țerancá ducêndu unu vițelú îndêrêtnicu legatu de gátu cu unu ștrêngu, care mergea când în drépta când în stênga și obosea intratata pe biata femeia, încátu necăjitá ăise vițelulu:

„Ah! luatè-ar dracu!”

„Ai auđítu? ia vițelulu, este alú têu, ăise judecătorulu.”

— „Nu, respunse draculu. Nu'mi este datú în serios. Decă l'ași lua, femeii i'ar párea réu multá vreme după el.”

Puținú mai departe, o mama își certa copilulu și vêđêndu pe copilú îndêrêtnicu, desnădăđuitá îi strigá: „Du-te draculu!”

— „Éta unu copilú pe care ți-lú dá. Ia-lú,” ăise judecătorulu.”

— „Nu, copilulu acesta nu'mi este datú cu totú dinadinsulu mie, și, decă l'ași lua, nenorocita lui mamá ar plânge mereu,” respunse dracu.

Schwarz și dracu umblá prin mulțime și întâlnescú doi lucrători certându-se cu furia. Unulu dintre ei, după ce injurá în totú chipulu pe celalaltu, îi ăise: „Destulu, sé te ia dracu!”

— „Ia-lú ăise judecătorulu, veđi cum ți-lú dá.”

— „Ah! respunse dracu, acela care pare că mi-lú dá îi este pré prietinú. Ilú orbesce beția în minutulu acesta. Dér decă l'ar pierde, s'ar mâhni fórté multu.”

Deodată o femeia bêtărână și fórté sêracá, îmbrăcatá numai în sdrențe, galbená și uscatá, se opresce în față judecătorulu și-i strigá:

„Vai de tine! vai de tine! Tu esú bogatú și eu sunt sêracá! tu mi-ai luatú și singura vacá cu care mă hrăneamú. Nu făcusemú nici unu réu și fără milá m'ai sêrăcítu cumplitu. Dumneđu sé facá dreptate! Sé îți pedepsescá fără-de-legile ce faci, dracu sé te ia și sé aibá parte de tine și de sufletulu têu în iadú!”

— Ah! de astá dată iacă o vorbá sincerá, o vo-ință a inimei. Iau ce mi s'a datú,” ăise dracu.

Și apucá pe judecătoru cu ghiarele de gátu și fugi cu dênșulu.

SCIRILE DILEI.

Resultatul alegerilor de deputati in Strigoniu a produsu' senatiune. In acestu' comitat u nu s'a alesu' nici unu' deputat u guvernamental u, multamita' atitudinii opozitionale a primatelui si a preotimii sale. Partida guvernamental a a perdat u si cele dou e cercuri din comitat u ce le avea, castigandu-le partida independent a.

Dupa o noua dispozitiune, oficerii in rezerv a pot u apar e in uniform a numai la acele ocaziuni festive, la care vestimentul u de onore al u oficerului afla loc u potrivit ca distinctiune militara ori sociala. Atunci se'n-telege ca stau sub dispozitiunea punctului 652 din regulamentul u de serviciu al u armatei c. r. Gagistii in rezerv a, cari au o functiune civila, nu pot u purta uniform a militara cand functioneaza in acest a calitate, de asemenea e interzis a purtarea uniformei cand esercita o alta lu-crare nemilitara seu la alegeri politice de ori-ce fel u.

In cur end se va indeplini impreunarea postelor u cu telegrafele. Prin acest a sper a guvernul u se face o economi a de 500,000 fl. in cheltuelile de administrati a.

Concesiunea data lui Gabor Ugron, ca se face lu-crările pregatitoare pentru construirea unei cai ferate vicinale pe la G. S. Miclausi pana la pasul Bicasu si dela Brasovu prin S. St. Georgi si Tusnad u pana la Cicu-Sereda, s'a prelungit u inca pe unu' an u.

Comandantul de corp u br. Schonfeld a inspectat u in zilele acestea garnisioanele din Or estia si Alba-Iulia.

Studentii dela universitatea din Agram u au aruncat u cu ou e stricate intre strigate si injurii in studentul u in drept u Geyer, care — dicit ei — a facut u o denuntare la judecatori a. S'a pornit u cercetare.

La 22 Iunie n. s'a otravit u in Clusiu cu solutiune de vitriol u tinera sotia a contabilului institutului de credit u Karl Aranca. Ajutorul medical u a venit u pre t ardu. — E batator u la ochi, ca de cand s'a infiintat u „Kulturgyletul u“, Clusiu l u a devenit u unu' cuibu' de sinucideri.

Pe linia Cucerdea-Tergu-Muresului s'a deschis u o noua hall a (statiune mica) in apropierea comunei Cutifalen, lang a cantonul u No. 16, la care se vor u opri trenurile No. 1701, 1702, 1703 si 1704.

Ministrul u comunicatiunii Baross a desfiintat u taxa ce se platea postei pentru imanarea diarelor u la adresa l u. Ordinatiunea respectiva s'a si comunicat u oficiarilor postale.

Regina Romaniei a adresat u comitetului din Botosani pentru ajutorarea incendiatorilor urmatoarea telegrama: „Comitetului incendiatorilor din Botosani. Cu mare mah-nire am primit u scirea despre focul u Ingrozitor u, care a ruinat u o mare parte a frumosului d-vostre orasu, lasandu in urma-i atata miseria. Voiu fi cu tot a inima lang a cei ce suferu si sper u ca lucrarile comitetului d-vostre vor u usca multe lacrimi. Elisaveta. Castelul-Pelesu, 10 Iunie 1887.“

Principele Ferdinand de Hohenzollern, fratele Regelui Romaniei a sosit u la Sinaia.

In urma propunerii facute de d. V. A. Urechia, Academia romana a decis u se trimit a toate publicatiunile sale bibliotecii polonese, precum si scolei „Hautes Etudes“ din Paris u.

Stuparitul u, intocmit u cu deosebire pentru popor u, pentru incepatori si pentru toti iubitorii de acest u ram u al u economiei, de Constantin Dimian u, preot u in Bretcu. Brasovu, Tipografia Alexi, 1887. Acest u tratat u formeza unu' puternicu' volum u de 154 pagini octavu. Cuprinde: Introducere. Albinele si insusirile lor u. Insusirile re-cerate da stuparitu'. Cunoscinte necesare la procurarea stupilor u. Transportarea stupilor u. Locuintele Albine-lor u. Stupina. Sporirea. Nutrirea. Instrumente. Bo-lele si inimicii albinelor u. Ce se facem u ca se avem u mai mare folos u dela albine. Pregatiri de ernatu'. Er-natul u. Mierea. Cera si cleiul u. Calendarul stuparului (cele dou epredece luni). Cuventu' de incheiere. Autorul u a tratat u stuparitul u cat u se po te de am erun-titu'. Folosul u acestei lucrari e necontestabil u si celor u cari voescu a se ocupa cu stuparitul u nu le putem u recomanda unu' mai bun u tratat u ca acesta, care intr a in toate am eruntele acestui ram u economic u si care mai are si insusirea, ca e scris u cu ortografia fonetic a, intr'o limba de tot u usora si cat u se po te de curata. Pre-cum suntem u infirma l u parintele Dimian u intr'un u referat u, adresat u din propria-i initiati a ministerului agri-culturei din Romania, a aratat u superioritatea ternei lui

Dzierzon — despre care d-sa tracteaza in cartea sa — si precum am u cetitu in diarele din Romania, s'au si comandat u asemenea terne pentru mai multe scole de agricultur a.

Seredeu, 18 Iunie 1887.

Onorate Domnule Redactori! In 6 Iunie st. n. am arangiat u in comuna Seredeiu unu' maialu' in favorul u scolei romanesci, ce se edifica de nou, si pentru ca publicul u interesat u se po ta afla reusita material a a acelu' maialu', V e rog u se binevoiti a da loc u in preutul u D-v. diaru' urmatorului ratiociniu public u:

Imi permit u ins e, deca nu as u abusa de atentiunea on. public u cetitor u, a V e schita, ca premers u ratiociniul u amintit u, ca maialul u l'am arangeat u din dou e puncte de vedere: de o parte am avut u in vedere viata izolata a Romanilor u din giurul u nostru, — de sub pola Meseului selagian u, — mai vertosu' in aceste timpuri de grea ispit a, cand si a vorbi unulu' cu altul u ni se considera de pacatu' si conspiratiune contra sistemii domnitoare, era de alta parte lipsa infiintarii unui fond u scolariticu' la susu' numita scola.

Durere ins e, ca de asta data am avut u putina lume romanesc a si rezultatul u nu a corepsuns u pe deplin u asteptarii.

Comuna Saredneiu e o comuna curatu' romanesc a, situata sub pola Meseului selagian u, in regiune romantica, avendu' mai vertosu' pe aceste timpuri de vera unu' aspect u cu totul u pitorescu'; me asteptam deci, ca localitatea maialului u se fia indeseuit a de familii romanesci dup a cuventu' poetului:

Romanasului ti place Susu' la munte la isvoru' etc.

E destul u de trist u ins e, ca acest a comuna nu-si are comunicatiunile sale cu satele si orasele din apropiere, de orece ii lipsescu' drumurile vicinale, ceea ce inca este unu' motiv u fundamental u al u neparticiparii mai multor u ospi l u la maialu'.

Dintre stimatele familii ce au participat u la maialu' au suprasolvitu' urmatoarele: D-l u preot u din Stirciu A. Vicauiu 1 fl., d-l u Gr. Flonta, preot u-cooperatore in Cate-lul u rom. 1 fl., d. I. Belea, medic u cercual u in Crasna 1 fl., D-ra Stefania Popu, fiica d-lui notar u in Banisor u V. Popu, 1 fl., d-l u notar u cercual u in Sig u I. Iliesiu 1 fl. Ni s'a mai trimis u pe lang a acestea dela d-l u advocat u in Zelah u Dr. I. Nechita 1 fl., dela d-l u protopop u in Banisor u I. Moldovan u 1 fl., Unu' anonimu' in Zelah u, 10 fl. d l u pretore in Crasna Dominicu Nagy 10 fl. er on. jude comunal u in Cate-lul u rom. N. Milasu 50 cr.

Acestea suprasolviri marinimose in suma de 27 fl. 50 cr. adaugendu-se la suma intratelor u in ziua de maial u result a 39 fl. 50 din care subtragendu-se spesele de 27 fl. 50 cr. remanu' 12 fl., in fondul u scolariticu', la acest a suma subscrisul u mai adauge 2 fl. si asa fondul u scolei se imbunatateste cu 14 fl. v. a.

Primesc a deci stimatele familii si marinimosii d-ni cari au saritu' cu obolul u d-lor u intru ameliorarea fondului din cestiune cordiala nostra recunoscinta si multamita, ce li-o aducem u pe acest a cale atatu' in numele nostru, cat u si al credinciosilor u din comuna Seredeiu.

Mai avem u promisiuni facute; pentru fondul u scolariticu' — intre familiile invitate la maialu' — speram u ca si acele cu permisiunea D-vostre le vom u chita cu multamita in acest u diaru' la timpul u seu.

Vasiliu Ghetien preot u gr.c. rom. in Seredeiu.

Lista de subscrip tiune,

deschisa de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele romane din Ardelu nenorocite prin incendiu si inundare.

Au mai incursu' :

- Colecta onor. d. Ioan u Boeru' preot u, dela poporu' din comuna Muresu-Lechinta . 12 fl.
Colecta onor. d. Ioan u Sonea preot, dela 20 poporeni gr. cat. din Zalnocu. . 90 cr.
Colecta onor. d. Alexandru Barbu-lescu, dela poporul u roman u din San-Mihaiul u de Campia 2 fl. 50 cr.
Suma 15 fl. 40 cr.

Adaugendu la acesta suma din nr. 128 al u „Gaz. Trans.“ Lei noi 1220 si 510 fl. 26 cr. (Va urma). Total u : Lei n. 1220 525 fl. 66 cr.

Le multumim u generosilor u contribuitori in numele nenorocitorilor u, dorindu ca nobilul u lor u esemplu se afle imitator u pretutindenea.

Declarat iune.

Primindu ieri dela post a „Convorbirile pedagogice“ din Panciova, Nr. 6 din 1 (13) Iunie, am cetitu cu mare mirare pe pag. 128 urmatoarea enuncciatiune: „Vor u fi 4 ani, de cand D-l u canonicu' St. Biltiu, in casa pre-parandiala, in cartirul u profesorului V. Borgovan u, inaintea mea s'a exprimat u in urmatorulu' mod u: „Acum avem u 40,000 fl., me duc u la Il. Sa „se i spun u,“ ca putem u deschide scola centrala“. In interesul u adeveru lui me simtu' indemnat u a declara — aci in „Gazeta“ si pana la apararea numarului procsim u din „Convorbiri“, — ca Rs. d. canonicu' Biltiu de 9 ani, de cand locuiesc u in edificiul u preparandiulu', in prezenta mea nici aci, la cartirul u meu, nici aiurea nici-odata nu s'a exprimat u cu nici unu' cuventu' despre starea fondului scolei centrale.

Prin urmare rog u pe corespondentul u, respectiv u, ca se binevoiesca a-si modifica aser tiunile sale, conform u a-

dev erului si a nu amesteca in lucruri asa delicate per-sone, ce nu stau in nici o legatura cu acelea. Gherla, 22 Iunie 1887.

V. Gr. Borgovan u m. p. profesor u primaru' de preparandi a.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

PESTA, 27 Iunie. — La imboldul u came-rei comerciale din Brasovu si a reuniunii indus-triale a terrii, eri s'a finutu o ancheta in minis-terul u de honve l u sub pre sedinta ministrului con-statatore din reprezentantii camerelor u de comer tu, in care s'a exprimat u ca e de doritu a participa la furnisari mica industri a. Industria silor u li s'a oferitu in 1878 ocaziune d'a se organisa, pentru ca ei deja in 1889 se po ta lua parte la tractari de oferte.

VIENA, 27 Iunie. — Regele Serbiei a pri-mitu inainte de am e l u pe Kalnoky. Intretinerea a durat u dou e ore. Dupa am e l u s'a dat u in o-norea ospelui unu' prand u de gala la Maiestatea Sa, la care au luat u parte si Kalnoky, Szogenyi, Bogicevici, supremul u demnitar u al u curtii. Re-gele Serbiei se intoarce Vineri la Belgrad u.

DIVERSE.

De ce Eva n'a avut u servitore? — O dama res-punde la acesta intrebare astfel: „Se vorbescu multe despre greselele femeilor u si despre diferitele motive, pentru care au trebuinta de atatea servicii. S'a pus u — natural u ca de unu' barbat u — intrebarea, ca pentru ce D-zeu, cand a creat u pe Eva din costa lui Adam u, n'a facut u totodata si o servitore petru ea. Raspunsul u e forte simpl u. N'a avut u trebuinta de nici o servitore. Si pentru ce nu? Fiindu ca Adam u nu venea niciodata vaetandu-se la Eva cu ciorapii rupt i si rugandu se-i car-pesc a, nici cu cama sa, careia ii lipsea vr'un u nasture, nici cu man usile plesnite, ca se le cosa si asa mai de-parte. De asemenea nu umbla incoc l u si incolo prin no-roia fumandu tigar a si apoi intoarcedu-se acasa se cera a-i curati cismele. De asemenea nu sta tot u cu nasul u in diare, si apoi la apusul u soarelui ridicandu-se cascandu, se intrebe mormandu: Mai e mult u pana ce vom u cina, drag a nevasta? Din contra de cele mai multe ori i l u facea el u insusi focul u si atarna caldarea deasupra lui, el u insusi scotea ridichi din pamentu' si curate a cartoff si — scurt u vorbind u — i l u facea dator ia. Se multamea cu unu' fel u de bucate si nu tanjea, cand Eva strica vr'odat a bucatele. Servetele nu-i erau cunoscute, ci foi de palm u. El u nu murdarea in fiecare qi o cama sa. El u mulgea vacile si chema gainile „pui“, „pui“, „pui“, ca se le dea de mancare. El u n'aducea niciodata la prand u o duzina de amic l u, pentru cari Eva nu era pre-gatita. Nici nu petrecea Adam u noptea afar a din casa, jucandu scat si ferbel, si Eva n'avea nevoie si stea destepta si mahnit a. Adam u nu sedea in birtur l u, pe cand Eva sta acasa leganandu pe micul u Cain u. El u nu injura pe Eva in bucataria si pantofii si-i cauta in acela su unghiu unde-i pune a. Cand i l u descalta cismele le ase da sub unu' smochinu', unde-si gase a si pantofii. El u nu era de parere ca Eva ar fi creat a numai pentru ca se-l u servesc a; el u nu suferea de idea fix a, ca ar fi desonorator u pentru unu' barbat u, a usura sarcina so-ciei sale. Da, onorabililor u domni. de aceea Eva n'a avut u servitore.“ Raspunsul u damei e nostimu' de tot u, caci, abstragendu de unele defecte ce cu drept u cuventu' le imput a barba ilor u, las a a se intelege ca dumnia-ei nu'i pre place lucrul u, der nici se-si bata capul u barem u cu o ciorba. De si maritata, der i-ar place a se traiasca li-ber a si independent a, barbatul u ins e negre sit u ca se-i dea tot u ce pretinde ea, fara s'o supere macaru' cu ce-rerea de a i se da unu' servet u la masa. Nostim a cocona!

Necrolog u. — Subsemnatii, in numele lor u, al u consangeniilor u, amicilor u si amicelor u, precum si al u tu-turor u cunoscu ilor u, cu inima infranta de durere aduc u la trista cunoscinta, ca Cornelia Cirlea nascuta Basiota, suflatu de so t ia celu mai curatu, celu mai sincer u, celu mai iubitor u, inima de fiica cu iubirea cea mai devotata si esemplara, nepota, veri sora, nora, cumnata si amica cea mai buna, in frageda ei viet a de 24 ani, si o fericita vietuire conjugal a de 6 ani, der dup a mistuito-re suferinta a unui morbu' indelungat u, in 17 Iunie a. c. s. n. la 8 ore dimine ta s-a dat u nobilul u seu suflatu in manile Creatorului. Remasitele ei terestre s'au depus u in 19 a l. c. dup a am e l u la 3 ore in cimiterul u ro-manescu gr. cat. lang a cele ale decedatului ei frate Emiliu, in Abrudu.

Fie-i terina usora si amintirea bine-cuventata! Mihaiu Cirlea, regiu notar u public u ca sot u, Basiliu Basiota, jude reg. si so t ia sa nascuta Amalia Szabo ca parint l u, Petru Basiota ca unchiu, Eudochia Basiota ca buna, Amalia Cirlea ca socra, Irma Remetei ca veri sora, Emiliu Eudochia si Vasilie Basiota ca veri, Samoil u, Nicolau, Mari ti, Ioan u, Eufrosina, Petru si Iosif u Cirlea ca cumnati si cumnate.

Editor u : Iacob u Muresianu. Redactor u responsabil u Dr. Aurel Muresianu.

Cursul la bursa de Viena din 26 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data for Vienna, including gold and silver prices, exchange rates, and interest rates.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 12 Iunie st. v. 1887.

Table with financial data for Bucharest, including exchange rates and interest rates.

Cursul pietei Brasov

Table with market prices for Braşov, including exchange rates for various currencies.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Braşov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Braşov la Peşta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera. Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Braşov la Bucuresti:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața. Trenul mixt Nr. 318: 1 ora 55 minute după ameză.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peşta la Braşov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de ameză. Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresti la Braşov:

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera. Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după ameză.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Braşov la Reşnov-Zărnesci-Brană: 12 ore 30 min. după ameză. b) " " " Zizină: 4 ore după ameză. c) " " " în Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noaptea. d) " " " la Făgăraş: 4 ore dimineața. e) " " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Reşnov-Zărnesci-Brană la Braşov: 10 ore înainte de ameză. b) " Zizină la Braşov: 9 ore a. m. c) Din Săcuime la Braşov: 6 ore sera. d) " Făgăraş la Braşov: 2 ore dimineața. e) " Săcele la Braşov: 6 ore 30 minute sera.

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements based on duration (3-4 hours, 5-8 hours, etc.) and frequency (20, 30, 40, 50% off).

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facă în-voir și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabil de la 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teluș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teluș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teluș. Includes columns for train type, departure/arrival times, and prices.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grase.